

Sannsynlighetsfordelinger:

Binomisk Fordeling:

- 1. n uavhengige delforsøk
- 2. Suksess eller ikke
- 3. $P(A)=p$ i alle forsøk
  - $X =$ Antall ganger A inntreffer på n forsøk.
  - $X \sim binom(n, p)$
  - $f(x) = \binom{n}{x} \cdot p^x \cdot (1 - p)^{n-x}, \ x = 0, 1, 2, \dots, n$
  - $P(X \leq x) = \sum_{k=0}^x P(X = k)$
  - $E(X) = np \quad Var(X) = np(1 - p)$

Hypergeometrisk:

- 1. Populasjon med N elementer.
- 2. k av disse regnes som ”Suksess”, $N - k$ som fiasko
- 3. Trekker n elementer uten tilbakelegging
  - X , antallet suksesser.
  - $f(x) = \frac{\binom{k}{x} \cdot \binom{N-k}{n-x}}{\binom{N}{n}}$
  - $E(X) = np \quad Var(X) = np(1 - p) \frac{N-n}{N-1}, \ p = k/N$

Negativ-Binomisk:

- X er antall forsøk en må gjøre for at en hendelse A skal inntreffe k ganger
- $f(x) = \binom{x-1}{k-1} \cdot p^k (1 - p)^{x-k}, \ x = k, k + 1, k + 2, \dots$
  - $E(X) = k/p \quad Var(x) = k \cdot \frac{1-p}{p^2}$

Geometrisk:

- X er antall forsøk en må gjøre for at hendelsen A inntreffer første gang.
- $E(X) = 1/p \quad Var(X) = \frac{1-p}{p^2}$
- Geometrisk fordeling er minneløs!

Poisson:

- Antall forekomster av hendelsen A er Poisson-fordelt hvis:
- 1. Antallet av A i disjunkte tidsintervall er uavhengige
  - 2. Forventa antall av A er konstant lik λ (raten) per tidsenhet
  - 3. Kan ikke få to forekomster samtidig
    - $X =$ antall forekomster av A i et tidsrom t
    - $f(x) = \frac{(\lambda t)^x \cdot e^{-\lambda t}}{x!}, \ x = 0, 1, 2, \dots$
    - $E(X) = \lambda t \quad Var(X) = \lambda t$
    - $P(X \leq x) = \sum_{k=0}^x P(X = k)$
    - Ventetida til hendelse k er gammafordelt med $\alpha = k$ og $\beta = 1/\lambda$

Normalfordeling:

- $f(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{(x-\mu)^2}{2\sigma^2}}$
- $P(a \leq X \leq b) = \int_a^b f(x)dx$

Standard normalfordeling:

- Alle normalfordelinger kan skrives som Standard normalfordeling
- $Z = \frac{X-\mu}{\sigma}$
- $F(x) = P(X \leq x) = P\left(\frac{X-\mu}{\sigma} \leq \frac{x-\mu}{\sigma}\right) = P\left(Z \leq \frac{x-\mu}{\sigma}\right) = \Phi\left(\frac{x-\mu}{\sigma}\right)$

Anta at $X_1, X_2, \dots, X_n$ er uavhengige og normalfordelt. Da er:
 $Y = \alpha_1 X_1 + \alpha_2 X_2 + \dots + \alpha_n X_n$ Være normalfordelt med:

- $E(Y) = \sum_{i=1}^n \alpha_i \mu_i \quad Var(Y) = \sum_{i=1}^n \alpha_i^2 \sigma_i^2$

Uniform fordeling:

- En kontinuerlig uniformt fordelt variabel, har samme sannsynlighet for alle verdier innen et intervall. Generelt har vi tetthetsfunksjonen: $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{B-A}, & A \leq x \leq B \\ 0, & \text{ellers} \end{cases}$
- $E(X) = \frac{A+B}{2} \quad Var(X) = \frac{(A-B)^2}{12}$

Gammafordeling:

- En kontinuerlig variabel X er gammfordelt med parameter $\alpha > 0$ og $\beta > 0$ dersom tetthetsfunksjonen er gitt ved: $f(x; \alpha, \beta) = \begin{cases} \frac{1}{\beta^\alpha \Gamma(\alpha)} x^{\alpha-1} e^{-\frac{x}{\beta}}, & x > 0 \\ 0, & \text{ellers} \end{cases}$
- $E(X) = \alpha\beta \quad Var(X) = \alpha\beta^2$